

TÉMATA K ÚSTNÍ MATURITNÍ ZKOUŠCE

z předmětu

Speciální pedagogika

školní rok: **2023 - 2024**

obor: **75 – 41 – M / 01 Sociální činnost**

forma: **denní**

třída: **4. S**

vyučující: **Mgr. Lucie Kovaříková, DiS.**

1. PEDAGOGIKA A JEJÍ POSLÁNÍ

teze: definice pedagogiky, výchova a další základní pojmy, stupně vzdělávání, zkoušky vykonávané v rámci vzdělávání, obory pedagogiky, obory speciální pedagogiky, alternativní pedagogické systémy.

2. ČINITELÉ PŮSOBÍCÍ NA UTVÁŘENÍ OSOBNOSTI

teze: charakteristika osobnosti, znaky osobnosti, vliv vnitřních a vnějších činitelů při vytváření osobnosti, vlastní aktivita jedince, volný čas, výchovné styly, sourozenecké konstelace, residence.

3. VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVA V ČR

teze: druhy škol, školská zařízení, speciální postavení vysokých škol, formy vzdělávání, povinná školní docházka, odklad povinné školní docházky, stupně vzdělávání, tituly udělované na vyšších a vysokých školách, alternativní školství.

4. RODINA S POSTIŽENÝM ČLEMEM

teze: vztah společnosti k jednotlivým druhům postižení, reakce rodiny na postižení dítěte, postižené dítě a sourozenci, typy výchovy, doporučení v péči o postižené dítě.

5. VZDĚLÁVÁNÍ JEDINCŮ S POSTIŽENÍM

teze: rozdělení postižení, školská poradenská zařízení, inkluze, individuální vzdělávací plán, asistent pedagoga, speciálně pedagogické metody, terapie ve speciální pedagogice, podpůrná opatření, druhy speciálních škol.

6. INTEGRACE OZP DO SPOLEČNOSTI

teze: inkluze, vada, disabilita, restringovaná participace, vztah společnosti k lidem s postižením, pracovní rehabilitace, význam práce pro člověka, volný a chráněný pracovní trh, terapie.

7. VÝVOJ A VÝCHOVA DÍTĚTE S POSTIŽENÍM V NOVOROZENECKÉM A KOJENECKÉM VĚKU

teze: fyziologický novorozenec, vrozené nepodmíněné reflexy, vývoj hrubé a jemné motoriky, sociální vývoj, porovnání vývoje zdravého dítěte a dítěte s postižením, smiřování se s vrozeným postižením dítěte.

8. VÝVOJ A VÝCHOVA DÍTĚTE S POSTIŽENÍM V BATOLECÍM VĚKU

teze: členění batolecího období, spánek, sebeobsluha, vývoj jemné a hrubé motoriky, vývoj kognitivních funkcí, sociální vývoj, období vzdoru, porovnání vývoje zdravého dítěte a dítěte s postižením.

9. VÝVOJ, VÝCHOVA A VZDĚLÁVÁNÍ V PŘEDŠKOLNÍM OBDOBÍ ŽIVOTA JEDINCE

teze: nástup do MŠ, speciální MŠ, vzhled předškoláka, vývoj hrubé a jemné motoriky, vývoj kresby, vývoj kognitivních funkcí, sociální a emocionální vývoj, hra v předškolním věku, příchod sourozence do rodiny, porovnání vývoje zdravého dítěte a dítěte s postižením.

10. VÝVOJ, VÝCHOVA A VZDĚLÁVÁNÍ V MLADŠÍM ŠKOLNÍM OBDOBÍ ŽIVOTA JEDINCE

teze: dělení školního věku, školní zralost, tělesný a pohybový vývoj, vývoj kognitivních funkcí, sociální a emocionální vývoj, prepuberta, specifika vývoje a vzdělávání dětí s postižením v tomto věku.

11. VÝVOJ, VÝCHOVA A VZDĚLÁVÁNÍ VE STŘEDNÍM A STARŠÍM ŠKOLNÍM OBDOBÍ ŽIVOTA JEDINCE

teze: puberta, adolescence, tělesné změny, vývoj psychiky a kognitivních funkcí, sociální a emoční vývoj, vztah k autoritě v tomto období, specifika vývoje dítěte s postižením v tomto období.

12. VÝVOJ, VÝCHOVA A VZDĚLÁVÁNÍ V OBDOBÍ DOSPĚLOSTI

teze: andragogika, členění období dospělosti, tělesný vývoj, kognitivní vývoj, sociální vývoj v jednotlivých obdobích dospělosti, partnerské vztahy osoby s postižením.

13. VÝVOJ VÝCHOVA A VZDĚLÁNÍ V OBDOBÍ STÁŘÍ

teze: základní pojmy, gerontagogika, biologické, psychické a sociální projevy stárnutí, příprava na stáří, vícegenerační soužití, umírání a proces smiřování se s umíráním.

- 14. SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA OSOB S DUŠEVNÍM POSTIŽENÍM**
teze: nejčastější duševní postižení, vztah společnosti k lidem s duševním postižením, schizofrenie, deprese, bipolární porucha, demence, neurotické poruchy, poruchy příjmu potravy.
- 15. SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA OSOB S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM**
teze: definice a stupně mentálního postižení, výchova, vzdělávání a možnosti uplatnění osob s MR, postižení a stavy provázené mentální retardací.
- 16. SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA OSOB S POSTIŽENÍM SLUCHU**
teze: klasifikace sluchových postižení, příčiny sluchových poruch, diagnostika, kompenzační pomůcky, vzdělávání, možnosti zaměstnání.
- 17. SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA OSOB S POSTIŽENÍM ZRAKU**
teze: klasifikace zrakových postižení, příčiny zrakových poruch, diagnostika, kompenzační pomůcky, vzdělávání, možnosti zaměstnání.
- 18. SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA OSOB S KOMBINOVANÝM POSTIŽENÍM**
teze: druhy kombinovaných postižení, příklady kombinovaných postižení – hluchoslepoty, Downův syndrom a další genetické syndromy, FAS, DMO.
- 19. SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA OSOB S NARUŠENOU KOMUNIKAČNÍ SCHOPNOSTÍ**
teze: základní pojmy, nejčastější logopedické vady, nejčastější důvody k návštěvě logopeda, alternativní a augmentativní komunikace.
- 20. SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA OSOB S TĚLESNÝM POSTIŽENÍM SE ZAMĚŘENÍM NA JEDINCE S DMO**
teze: základní pojmy, úpravy prostor pro jedince se zhoršenou pohyblivostí, dělení tělesného postižení, kompenzační pomůcky, vzdělávání, možnosti rehabilitace, DMO – druhy, ovlivnění jedince, možnosti terapie.
- 21. SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA OSOB S VNITŘNÍM POSTIŽENÍM SE ZAMĚŘENÍM NA EPILEPSII**
teze: nejčastější vnitřní postižení, definice epilepsie, základní pojmy, dělení epilepsie, režimová opatření, první pomoc při epileptickém záchvatu.
- 22. SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA OSOB S PORUCHAMI CHOVÁNÍ**
teze: definice, rizikové jedinci, diagnostika, terapie, instituce, disociální, asociální a antisociální chování, syndrom CAN, problematika residence.
- 23. SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA OSOB SE SPECIFICKÝMI PORUCHAMI UČENÍ**
teze: definice SPU, příčiny, diagnostika SPU, dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie, lateralita a problémy s lateralitou.
- 24. SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA OSOB S PAS**

teze: nízkofunkční, středně funkční a vysoce funkční autismus, autistická triáda, terapie a diagnostika osob s autismem, shutdown a meltdown.

25. SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA OSOB S ADHD

teze: definice ADHD, příznaky ADHD, typy ADHD, projevy dle věku, terapie, režimová opatření, vhodné přístupy k osobám trpícím ADHD, další příčiny školního neúspěchu u dětí.

V Chrudimi 11. 9. 2023

vypracovala: Mgr. Lucie Kovaříková, DiS.

schválila: Mgr. Jana Zemanová